

Zin in de Toekomst

aan de Zaan

Verkiezingsprogramma GroenLinksZaanstad 2010-2014

INHOUDSOPGAVE

<u>1 Zin in de toekomst aan de Zaan.....</u>	<u>4</u>
<u>2 Onze Zaanse Leefomgeving.....</u>	<u>6</u>
<u>2.1 Inleiding.....</u>	<u>6</u>
<u>2.2 Een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving.....</u>	<u>6</u>
2.2.1 Zaanstad klimaatneutraal in 2020.....	6
2.2.2 Programmapunten milieu.....	6
2.2.3 Schiphol en de wet van behoud van ellende.....	7
2.2.1 Programmapunten Schiphol.....	7
<u>2.3 Gebouwen om in te wonen, werken en winkelen.....</u>	<u>7</u>
2.3.1 Wonen in Zaanstad.....	7
2.3.2 Programmapunten wonen	8
2.3.1 Inverdan.....	8
2.3.2 Programmapunten Inverdan.....	9
2.3.3 Noorderwelf: wonen in het groen.....	9
2.3.7 Duurzame bedrijventerreinen.....	9
2.3.8 Programmapunten bedrijventerreinen.....	10
<u>2.4 Verkeer en vervoer.....</u>	<u>10</u>
2.4.1 Zaanstad bereikbaar en leefbaar.....	10
2.4.2 Programmapunten verkeer en vervoer.....	11
<u>2.5 Vitale natuur</u>	<u>12</u>
2.5.1 Vitale natuur aan de Zaan.....	12
2.5.2 Programmapunten natuur.....	12
<u>2.6 Dierenwelzijn.....</u>	<u>13</u>
2.6.1 Een diervriendelijke gemeente.....	13
2.6.2 Programmapunten dierenwelzijn.....	13
<u>3 Samen Werken aan de Zaan.....</u>	<u>14</u>
<u>3.1 Inleiding.....</u>	<u>14</u>
<u>3.2 Werken en ondernemen in de Zaanstreek</u>	<u>14</u>
3.2.1 Creatieve stad aan de Zaan.....	14
3.2.2 Programmapunten werken en ondernemen in de Zaanstreek.....	14
3.2.3 Toerisme.....	15
<u>3.1 Onderwijs en jeugd.....</u>	<u>15</u>
3.1.1 Kansen vergroten in de onderwijsketen.....	15
3.1.2 Programmapunten onderwijs	15
3.1.3 Programmapunten jeugd.....	16
<u>3.2 Sociale ondersteuning.....</u>	<u>16</u>
3.4.1 Samen werken aan werk.....	16
3.4.2 Programmapunten sociale ondersteuning.....	17
<u>3.3 Zorg en Welzijnswerk.....</u>	<u>17</u>
3.3.1 Zorg voor elkaar.....	17
3.3.2 Programmapunten zorg en welzijnswerk.....	18
<u>3.4 Gemeentelijke financiën</u>	<u>18</u>
3.4.1 Zaanstad: duurzaam en betaalbaar.....	18
3.4.2 Programmapunten gemeentelijke financiën.....	19
3.4.3 Publieke dienstverlening.....	19
<u>4 Samen Leven aan de Zaan.....</u>	<u>20</u>

4.1 Inleiding.....	20
4.2 Democratische vernieuwing in Zaanstad.....	20
4.2.1 Burgerparticipatie om maatschappelijke problemen op te lossen	20
4.2.2 Programmapunten democratische vernieuwing.....	21
4.2.3 Communicatie.....	21
4.2.4 Programmapunten communicatie.....	21
4.3 Leefbare wijken en openbare ruimte	21
4.3.1 Leefbaarheid onder druk van individualisering.....	21
4.3.2 Programmapunten leefbare wijken	22
4.3.3 Programmapunten openbare ruimte.....	22
4.4 Sport en recreatie	22
4.4.1 Sport voor iedereen in de buurt.....	22
4.4.2 Programmapunten sport en recreatie	23
4.5 Zaanstad wereldstad.....	23
4.5.1 Integratie, een humaan asielbeleid en internationale stedencontacten.....	23
4.5.2 Programmapunten Zaanstad wereldstad.....	24
4.6 Kunst, cultuur en monumenten.....	24
4.6.1 Zaanse kunst en cultuur verrijken het leven.....	24
4.6.2 Programmapunten kunst, cultuur en monumenten.....	25
4.7 Openbare orde en veiligheid.....	25
4.7.1 Een optimale mix van preventie en repressie.....	25
4.7.2 Programmapunten openbare orde en veiligheid.....	25
Colofon.....	28

1 Zin in de toekomst aan de Zaan

Deze verkiezingen zijn voor GroenLinks Zaanstad een hernieuwde aanleiding voor een oriëntatie op een goed leven. De kredietcrisis en de daaropvolgende economische crisis heeft het perspectief voor de toekomst drastisch gewijzigd. Dat er pas op de plaats gemaakt moet worden is voor ons niet alleen negatief. Het dwingt ons nog meer tot drastische keuzes. GroenLinks maakt deze keuzes door te gaan voor een duurzame samenleving in de breedste zin des woords. Duurzaam wat betreft milieu, wat betreft woningbouw, economie, verkeer en vervoer, voedsel, enz. Maar ook op het gebied van onderlinge relaties, van integratie en de communicatie tussen de burger en de gemeente. Kortom duurzaam en sociaal.

Overvloed en onbehagen

Het patroon van alsmaar meer lijkt nu doorbroken. Dat doet ons des te meer stil staan bij onze behoefte aan ruimte, rust, natuur en cultuur. Ook is het goed dat wij ons beter bewust worden van ons voedselpatroon. Met name het eten van vlees legt een groot beslag op de wereldvoedselvoorraden. Dat laten wij meewegen in onze verbondenheid met mensen die nauwelijks kunnen voorzien in hun eerste levensbehoeften. En omdat we ons grote zorgen maken over de risico's die verbonden zijn aan de klimaatverandering en uitholling van de biodiversiteit op aarde. Daarom.

Zoektocht

GroenLinks heeft niet de wijsheid in pacht. We weten niet precies wat het goede leven inhoudt. Maar we vinden het wel de moeite waard op zoek te gaan naar mogelijkheden tot verrijking van het leven. Wij leggen u enige ideeën voor ter inspiratie bij de zoektocht naar een ander leven, hier in de Zaanstreek en elders in de wereld. In de overige hoofdstukken van dit verkiezingsprogramma vindt u concrete uitwerkingen van deze ideeën.

We zoeken het goede leven dichtbij huis, langzaam aan de Zaan

Hoe kunnen we ons leven meer zin geven? Onder meer door activiteiten te zoeken buiten de productie en consumptie van tastbare zaken. We zoeken daarbij naar nieuwe ontplooiingsmogelijkheden en leggen ons zelf daarbij bewust beperking op. Bijvoorbeeld door wat minder te werken zodat we tijd en ruimte creëren voor studie, gezin en ontspanning. Anderzijds zoeken we het goede leven dichtbij huis, langzaam aan de Zaan. We laten ons daarbij inspireren door de '*slow-beweging*' die veel waarde hecht aan het genieten van lokale kwaliteit en diversiteit. Zaanstad als '*slow city*' waar je in alle rust kunt genieten van natuur, cultuur en natuurlijk '*slow food*' uit onze '*slow region*' Zaanstreek-Waterland. Het zijn dromen die we in het hier en nu kunnen realiseren. Het concept van "Transitions Towns" van Bob Hopkins sluit hier prachtig op aan. Dat is een beweging die van onderop opkan komen in wijken of via lokale actiegroepen, waarbij je kan denken aan gezamenlijke moestuinen, kleinschalige duurzame energieoplossingen, buurtkinderoppas, lokale munt, carpoolen, enz.

Wij zoeken naar mogelijkheden tot bezinning en ander gedrag

Moderne bestuurders en burgers - waartoe we uitdrukkelijk ook onszelf rekenen - spreken graag vrijblijvend met twee monden. Als mondige burger zijn we in staat op een inspraakavond steen en been te klagen over het gebrek aan speelruimte in de wijk voor onze kinderen, nadat we gisteren de tweede auto voor het gezin hebben gekocht. Het is te gemakkelijk om te verwachten dat de gemeente wel alles voor ons zal oplossen. Wij dienen zelf ook verantwoordelijkheid te nemen. Bezinning op ons gedrag is dus nodig.

Wij zoeken naar uitdagingen waar we als Zaanse wereldburgers trots op zijn

Als maatschappelijk betrokken Zaankanters willen we ook wat betekenen voor de gemeenschappen waar we deel van uitmaken: van Zaanstad tot Noord-Holland en van Nederland tot Europa en de wereld. Daarom willen we samen met andere Zaanse wereldburgers investeren in de strijd tegen huiselijk geweld, in armoedebestrijding, in integratie en emancipatie, in duurzame energie, in onderwijs, welzijnswerk en gezondheidszorg, in natuurontwikkeling, in streekproducten en in ontwikkelingshulp. Kortom in alle kwesties van levensbelang die mede onder invloed van de economisering van de samenleving in de verdrukking raken. En als de financiële middelen hiervoor ontbreken, zoeken we andere middelen waarmee we onze krachten kunnen bundelen en mobiliseren voor het goede leven.

Een leven lang leren; lang leve het leren

Goed leven kan je leren. GroenLinks Zaanstad zoekt het goede leven in een duurzaam evenwicht tussen ontspanning en inspanning, tussen gemeenschap en individu, tussen natuur en cultuur en tussen milieu en economie. Daar is veel kennis en ervaring voor nodig. En wanneer we het zo formuleren zijn we eigenlijk nooit klaar met leren. Ogenscheinlijk een frustrerende opgave, maar dat is het niet. Het leren zelf bevredigt namelijk een natuurlijke basisbehoefte van de mens: zijn nieuwsgierigheid. Het is hierbij van groot belang kennis uit de praktijk gelijk te waarderen als wetenschappelijke kennis; beide soorten kennis zijn nodig om tot betere inzichten te komen. Bevordering van interactieve leerprocessen van en met Zaanse wereldburgers is daarom een belangrijke opgave voor GroenLinks Zaanstad.

2 Onze Zaanse Leefomgeving

2.1 Inleiding

Zaanstad werkt op velerlei gebieden al aan een duurzame ontwikkeling. Deze duurzame ontwikkeling kan de leefbaarheid sterk verbeteren. Daarbij denken we in de eerste plaats aan vermindering van overlast door herrie, stank, uitlaatgassen en dergelijke. Een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving creëren ligt aan de basis van een duurzame samenleving.

2.2 Een gezonde en aantrekkelijke leefomgeving

2.2.1 Zaanstad klimaatneutraal in 2020

Gelukkig is er dankzij films met een waarschuwend boodschap zoals "The inconvenient truth" van AL Gore steeds meer bewustwording ontstaan over de veranderingen in ons milieu en ons klimaat. Milieu wordt niet meer enkel gezien als remmende factor voor de economie en allerlei bouwprojecten. De mensen willen er zelf ook aan bijdragen om een leefbaarder wereld voor hun kinderen achter te laten. De bereidheid is er, nu nog de concrete uitvoering. GroenLinks heeft er mede aan bijgedragen dat Zaanstad nu de doelstelling heeft om in 2020 klimaatneutraal te zijn en op dat gebied tot de top tien van Nederland te horen. Dat is ambitieus en daar is nog veel voorlichting voor nodig. En natuurlijk ook geld. Het huidige college heeft het milieu als een van de speerpunten verklaard en daarbij de nodige fondsen voor beschikbaar gesteld. GroenLinks zou er ook in de volgende periode graag aan meewerken deze doelstelling dichterbij te brengen.

Een heel belangrijk punt daarbij is voor ons de "Green Deal": schone energie uit wind, zon en biomassa. Het levert ons niet alleen een schoon milieu op, maar ook werkgelegenheid. Met de verkoop van de Nuon aandelen kan er een regionale energiecentrale mogelijk gemaakt worden, die een duurzaam rendement oplevert.

2.2.2 Programmapunten milieu

- CO₂ reductie wordt een leidend principe bij alle beleidsbepalingen die de gemeente neemt
- Biomassa energie centrale op Hoogtij
- Grote windmolens (landschappelijk ingepast) lokaal of op zee.
- Klimaatneutraal bouwen, zowel in nieuwbouw als in renovatie van oudbouw
- 1.000 kleine windmolens in Zaanstad
- Nieuwe windmolen Z(aanse) E(nergie) K(oöperatie)
- Energiebesparing en gebruik van duurzame energie in alle overheidsgebouwen
- Restwarmte (beter) benutten
- Klimaatbewust inkoopbeleid
- Vuil vrachtverkeer weren uit Zaanstad
- Elektrisch rijden stimuleren (lokaal 90 oplaadpunten),
- Dubbel ruimtegebruik voor auto's
- Bevorderen scheepvaart met elektrische bootjes
- Meer milieu controle
- Bevorderen ecologische oevers
- Bevorderen biodiversiteit
- Milieu educatie uitbreiden
- Voor ieder huis een Energie Prestatieadvies
- Doorgaan sanering vervuilde grond

2.2.3 Schiphol en de wet van behoud van ellende

De afgelopen jaren is er veel gebeurd in het Schipholdossier. Het rijk heeft geëvalueerd en bepaald dat ondanks de vele klachten uit de omgeving Schiphol een zogenaamde mainport moet blijven maar wel met afspraken met de regio. Dat overleg werd de Alders-tafel, die afsprak dat de luchthaven mag doorgroeien tot maximaal 510.000 bewegingen per jaar in 2020, echter met daarop nog het uitplaatsen van 70.000 vluchten naar Lelystad en elders. Er zijn met de regio 23 afspraken gemaakt om de overlast in totaal te verminderen.

Daarnaast hebben Schiphol (klimaatneutraal in 2020) en zijn voornaamste gebruiker de KLM milieudoelstellingen geformuleerd. Aan de uitvoering van beide wordt gewerkt. Blijft dat het vliegverkeer grote overlast in onze regio veroorzaakt. De vliegtuigen worden minder lawaaiig maar het zijn er steeds meer.

Het systeem van Schiphol lokt extra vluchten uit. Nog steeds wordt voor korte vluchten het vliegtuig gebruikt en worden mensen met bodemprijzen verleid extra tripjes te boeken. GroenLinks vindt tot 750 km de trein een prima alternatief. Dat is de afstand waarbinnen Brussel, Parijs, Londen, Hamburg, Berlijn en Frankfurt vallen. Daarmee zou het aantal vluchten beperkt kunnen worden. De resterende vliegtuigen zouden preciezer moeten vliegen en moeten dalen in glijvlucht. De overlastbeperkende maatregelen moeten zo snel mogelijk worden uitgevoerd.

2.2.1 Programmapunten Schiphol

- . Drastische beperking van de geluidshinder en slaapverstoring door beperking starts en landingen in de nachtelijke uren
- . Uitbreiding van het nachtregime van 23 tot 7 uur
- . Verhoging aanvliegeroute voor landende vliegtuigen en optimalisering glijvluchten
- . Vergroting transparantie CROS
- . Financiële compensatie van geleden milieuschade door de boetes van Schiphol uit te betalen aan omliggende gemeenten

2.3 Gebouwen om in te wonen, werken en winkelen

2.3.1 Wonen in Zaanstad

Iedereen heeft recht op een betaalbare, goede woning in een prettige leefomgeving. In de regio en dus ook in Zaanstad is de woningnood helaas nog steeds veel te hoog. De prijzen van koopwoningen zijn nu aan het stabiliseren maar zeker voor starters vaak veel te hoog. Met een modaal inkomen is het nauwelijks meer mogelijk een woning te kopen. Daarnaast is er een lange wachtlijst voor huurwoningen. Zeven jaar wachten op een huurwoning is eerder regel dan uitzondering. Bovendien veroorzaakt de broodnodige stadsvernieuwing in Zaanstad extra druk op de wachtlijsten, doordat een groot aantal bewoners tijdelijk elders in de stad gehuisvest moet worden. Vooral jongeren, studenten, alleenstaanden, starters, ouderen en mensen met een handicap hebben veel last van de krapte op de woningmarkt. Tegen deze achtergrond is GroenLinks voorstander van een forse uitbreiding van het aanbod aan betaalbare en goede woningen in Zaanstad.

Tegelijkertijd zijn wij *tegen* bebouwing van buitengebieden en *voor* behoud en uitbreiding van stedelijk groen en ruimte voor kinderen, jongeren en ouderen. Het recht op een betaalbare en goede woning in een prettige leefomgeving voor iedereen vraagt dus om forse én creatieve maatregelen, zeker gezien de economische crisis van dit moment. Het is zeer zorgelijk dat thans de opbouw en herbouw van hele wijken uitgesteld worden. GroenLinks zal zijn uiterste best doen om daarin mee te denken om nieuwbouwprojecten toch van de grond te krijgen. Daarbij komt nog dat er in Zaanstad ook in een flink aantal wijken problemen met funderingen spelen. Voor de eigenaren die dat treft is dat een grote financiële zorg. De gemeente dient daar in elk geval goede voorlichting over te geven en waar nodig bemiddelen om tot een oplossing te komen.

Daarbij valt ook te denken aan het herinvoeren van erfpacht, waar GroenLinks altijd al een voorstander van is geweest.

De ruimtelijke ontwikkelingen binnen Zaanstad worden bepaald door bestemmings-plannen, projectbesluiten en bouwvergunningen. Aangezien bouwvergunningen moeten passen binnen bestemmingsplannen of bij afwijking daarvan binnen projectbesluiten richt de aandacht zich vooral op de andere twee zaken.

Zaanstad is bestuurlijk verdeeld in 18 wijken, waarbij de grenzen vaak deels samenvallen met de grenzen van de stad en dorpen. GroenLinks wil de bestemmingsplannen samen laten vallen met de door de Zaanse burgers als logisch ervaren wijkgrenzen zodat er 18 bestemmingsplannen overblijven. Basis bij de opstelling van nieuwe bestemmingsplannen vormen integrale wijkvisies. In de wijkvisies wordt enerzijds rekening gehouden met voor de hele gemeente geldend beleid, anderzijds legt de gemeente in wijkvisies vast hoe de wijk er uit moet zien in ruimtelijk opzicht, rekening houdend met de geschiedenis, de aanwezigheid van economische, sociale, en culturele voorzieningen en de meest gewenste ontwikkelingen voor de nieuwe periode van 10 jaar. Projectbesluiten die per definitie afwijken van het bestemmingsplan, zijn voorzien van een onderbouwing, waarin de elementen van de wijkvisie terugkeren, en worden aan de gemeenteraad ter visie voorgelegd met de genoemde onderbouwing. Projectbesluiten vinden alleen doorgang bij een positieve visie vanuit de gemeenteraad.

2.3.2 Programmapunten wonen

- Binnenstedelijk bouwen, hoogbouw, dubbel grondgebruik (bijvoorbeeld dubbele parkeergarages)
- Geen bebouwing van buitengebieden
- 100% klimaatneutraal bouwen
- Isolatie stimuleren (bijv. door lagere BTW)
- Scheefwonen (=wonen in een huis met een te lage huur t.o.v. inkomen) tegengaan
- Leegstaande panden benutten bijvoorbeeld voor jongeren
- Startersleningen faciliteren
- Woningcorporaties blijven aanspreken op hun sociaal maatschappelijke verantwoordelijkheid
- Groepshuisvesting ouderen bevorderen naar behoefte (bijvoorbeeld HUZUR)
- Woningbouw gevarieerder (hoog- en laagbouw, woningen voor starters, alleenstaanden, senioren, zorgbehoevenden, drie generaties) maken zodat gemengde wijken ontstaan
- Focus ook op bestaande bouw betreffende woon- en energiekosten
- Aanleg van groene daken
- Percentage 30% maatschappelijke nieuwbouw handhaven
- Aandringen bij de regering voor ondersteuning bij de aanpak van funderingsherstel
- Waar mogelijk herinvoering erfpacht
- Controle op verkrotting met opknopverplichting
- Niet gebruikte bouwvergunningen laten vervallen na maximaal 1 jaar
- Lintbebouwing in de dorpen in stand houden
- Bestemmingsplannen samen laten vallen met de 18 Zaanse wijken
- Opstellen van integrale wijkvisies
- Bewoners in een vroeg stadium betrekken bij bouwplannen
- Bestemmingsplannen niet ter inzage leggen in de vakantie

2.3.1 Inverdan

Het centrum van Zaandam had al langere tijd weinig aantrekkingskracht meer. Inverdan, Het nieuwe centrum van Zaandam dat we nu dagelijks zien groeien zal daar zeker verandering in brengen. Het nieuwe stadhuis en hotel Intel in Zaanse stijl en de

megabioscoop zijn al bijna klaar. Andere projecten zoals de overbouw van het spoor, Figaro en de Overtuinen lopen vertraging op, mede door de economische crisis. Het voorlopig ontwerp van de gracht is dankzij een intercommunicatief proces tot stand gekomen en ziet er fantastisch uit. Hier treedt vertraging op omdat de riolering op de Gedempte Gracht ook vernieuwd dient te worden. Wij blijven een voorstander van Inverdan, maar zullen het hele project kritisch blijven volgen, ook wat betreft de financiële overschrijdingen. Onze eerdere kritische opstelling heeft er toe geleid dat de peperdure T-splitsing uit de plannen is verdwenen. Wij volgen nauwlettend of er voldoende fietsvoorzieningen in Inverdan komen.

2.3.2 Programmapunten Inverdan

- Meer (gratis) fietsenstallingen realiseren
- Optimale bereikbaarheid voor minder validen moet gegarandeerd zijn
- Optimale bereikbaarheid voor langzaam verkeer
- Inzet op meer variatie aan winkelaanbod in de stad
- Zorgen voor adequate schoolvoorzieningen
- Meer groen
- Tweede ontsluiting van Westerwatering door aansluiting Houtveldweg op de Zuidelijke Randweg
- Centrum autoluw maken
- Shopstapper invoeren

2.3.3 Noorderwelf: wonen in het groen

Saendelft Oost is gereed en Saendelft West nadert zijn voltooiing. Samen met Kreekrijk en Omzoom ontstaat een aantrekkelijke woonwijk in het groen. Met gevarieerde woningbouw voor de diverse doelgroepen, scholen, winkelvoorzieningen, sport en recreatie. Belangrijk is dat de voorzieningen centraal in de wijk komen. GroenLinks is voorstander van een voortvarende voltooiing van deze laatste nieuwbouwwijk van Zaanstad. Kreekrijk wordt daarbij geheel klimaatneutraal gebouwd. Bij de invulling van de Omzoom staan de groenvoorzieningen en het ecologisch oeverbeheer voorop en staan ook sportvoorzieningen gepland. De geplande doortrekking van de A8/A9, die voorzien is door dit terrein, is alleen acceptabel wanneer deze landschappelijk verantwoord wordt ingepast.

2.3.6 Programmapunten Noorderwelf

- Realisering van de klimaatneutrale wijk Kreekrijk
- De Omzoom voor recreatie en sport wordt zoveel mogelijk groen ingevuld en het waterbeheer voorzien van ecologische oevers.
- Spoedige realisatie van de brede school in het park
- Bevordering opzetten wijkoverleg

2.3.7 Duurzame bedrijventerreinen

Vroeger zijn er in Zaanstad veel bedrijventerreinen aangelegd die sterk variëren in opzet, ouderdom, aard en omvang. Mede hierdoor ontbreekt het nu aan een logische, efficiënte en economisch aantrekkelijke samenhang tussen de bedrijventerreinen. Deze situatie, samen met veel leegstand en een achterblijvende werkgelegenheid, is weinig bevorderlijk voor de aantrekkelijkheid van Zaanstad als vestigingsplaats voor nieuwe bedrijven. Desondanks werd er stevig gepleit voor aanleg van nieuwe bedrijventerreinen in de groene ruimte. GroenLinks vindt dit om twee redenen onaanvaardbaar. In de eerste plaats omdat dat ten koste gaat van de ecologische, cultuurhistorische en/of landbouwkundige waarde van het open landschap. In de tweede plaats omdat er op de be-

staande bedrijventerreinen nog ruim voldoende ruimte en mogelijkheden zijn voor herstructurering tot meer duurzame locaties. Nieuwe bedrijven kunnen zich dan vestigen in een aantrekkelijke en economisch interessante omgeving. Dat vereist de ontwikkeling van een integrale visie. Gelukkig komt deze zienswijze nu ook tot uiting in het Zaanse Proeflokaal, waarbij bestaande bedrijventerreinen worden geherstructureerd en gerevitaliseerd zoals in de Achtersluispolder en Molletjesveer. Ook al zorgt bedrijvigheid soms voor overlast in de oude kernen, wij willen deze bedrijven graag daar houden. Maar wel in nauw overleg met de bewoners van de wijk om waar mogelijk de hinder te beperken.

Het Hembrugterrein is een uniek stuk natuur-oud bedrijfsterrein met veel potentie. Het verval van de karakteristieke gebouwen vraagt om handelen. GroenLinks kiest er voor het gebied door middel van kunst en culturele activiteiten te laten groeien naar het uiteindelijk potentieel. Het behoud van de unieke natuur en karakteristieke panden staat daarbij voorop.

In het algemeen staat GroenLinks een voorzichtige benadering van de parels van de Zaanstreek voor, zoals bijvoorbeeld ook het Bruynzeelterrein. Korte termijn kansen kunnen binnen randvoorwaarden benut worden. Het is van groot belang dat een lang termijnvisie wordt ontwikkeld om alle potenties en kwaliteiten voor lange periode te borgen.

2.3.8 Programmapunten bedrijventerreinen

Ter bevordering van een meer duurzame inrichting en exploitatie van bedrijventerreinen in Zaanstad bepleit GroenLinks:

- Voortzetting van het project Zaanse Proeflokaal voor behoud van de Zaanse mix van wonen en werken
- Geen nieuwe bedrijventerreinen
- Elk bedrijventerrein zou een eigen voorziening voor duurzame energie dienen te hebben
- Het groen en open houden van de Wijkermeerpolder als een waardevolle agrarische en groene buffer
- Snelle start met het opknappen van de eerste panden op het Hembrugterrein waar kansen te behalen zijn
- Stimulering en facilitering van samenwerking tussen bedrijven op de terreinen, mede door het bevorderen van parkmanagement, het aanstellen van parkmanagers en duurzame gezamenlijke afvalverwerking

2.4 Verkeer en vervoer

2.4.1 Zaanstad bereikbaar en leefbaar

De rol van de overheid in relatie tot verkeer en vervoer is tweeledig. Enerzijds verkeer en vervoer mogelijk maken, onder andere door de aanleg van (spoor)wegen en de ontsluiting van stadsdelen. Hierbij hoort de overheid er ook zorg voor te dragen dat de gewenste mobiliteit op lange termijn mogelijk blijft. Anderzijds is het de taak van de overheid de verkeersoverlast te beperken en voldoende ruimte te bieden voor andere voorzieningen zoals groen in de wijk en speel- en hangplaatsen voor kinderen, jongeren en ouderen. De overheid vervult deze laatste taak onder meer door het opstellen van verkeerscirculatieplannen, het instellen van snelheidsbeperkingen en het afwegen van uiteenlopende belangen (onder meer van autobezitters, kinderen, jongeren, ouderen en buurtbewoners die groen in de wijk wensen) bij de invulling van bestemmingsplannen.

2.4.2 Programmapunten verkeer en vervoer

GroenLinks wil daarbij voorrang geven aan die vormen van verkeer en vervoer die zo veel mogelijk *tegelijkertijd* het milieu en de openbare ruimte sparen en de leefbaarheid verbeteren. Dit is in het ZVVP (= Zaans Verkeers- en VervoersPlan) vastgesteld. GroenLinks kiest daarom voor facilitering en stimulering van langzaam verkeer (onder andere wandelen en fietsen), openbaar vervoer per trein en bus, deelautosystemen, (vracht)auto's op elektriciteit, stadsdistributie en taxiverkeer. De veiligheid van verkeersdeelnemers dient daarbij gewaarborgd te blijven. Ook moet er kritisch gekeken worden naar het ruimtebeslag dat het omvangrijke wagenpark inneemt en daarbij het lopen op de stoep belet.

GroenLinks streeft naar een samenhangend verkeers- en vervoersbeleid in de regio met Amsterdam en Almere.

Ter ondersteuning en stimulering van het langzaam verkeer in Zaanstad bepleit GroenLinks:

- Meer fietsenstallingen, bewaakt en onbewaakt, bij publieke voorzieningen
- Adequate fietsverbinding bij station Zaandam tussen het centrum en Nieuw-West
- Meer doorgaande fietsroutes
- Voorrang voor fietsers en wandelaars, bijvoorbeeld bij stoplichtafstelling en vrije paden
- Het handhaven of creëren van voldoende ruimte voor wandelaars: op trottoirs dient genoeg ruimte te zijn voor invaliden, kinderen en kinderwagens, ook bij winkelgebieden en horecagelegenheden
- Veilige inrichting bij schoolomgeving
- Permanente aandacht voor goede voorzieningen voor gehandicapten
- Goede voetgangersvoorziening bij de Den Uijlbrug
- Pilot autovrije koopzaterdag in diverse centra
- Autoluw maken van alle centra in Zaanstad
- Jaarlijkse autoloze zondag invoeren
- Facilitering deelautoprogramma's in wijken
- Invoering maximum snelheid van 80 km op de A8 rond Zaanstad
- Alle openbare parkeerterreinen in Zaanstad voorzien van systeem van betaald parkeren
- Goedkoper parkeren voor schonere auto's
- Duurdere parkeervergunningen voor tweede en derde auto per huishouden
- (Auto)parkeren bij voorkeur onder de bebouwing
- Shopstapper rond centrum, vanaf parkeerterreinen aan de rand van de stad

Ter ondersteuning en stimulering van **veilig, efficiënt en milieuvriendelijk (openbaar) vervoer** in en rond Zaanstad pleit GroenLinks voor:

- Hoogwaardige Openbaar Vervoersontsluiting vanaf Zaandam-Zuid naar Amsterdam, mogelijkheden als lightrail/tram
- Streven naar inhaalspoor op de Zaanlijn, studie verbreding Zaanlijn
- Betaalbaar houden van het openbaar vervoer
- Openbaar vervoer locaties beter toegankelijk maken voor mensen met een beperking
- Openbaar vervoer over water bevorderen
- Locatiestudies laten maken naar meer OV-overstappunten in onze streek
- Verbinding van nieuw station Kogerveld via locatie ZMC naar Amsterdam-Noord
- Onderdoorgang spoor bij de Wezelstraat (i.p.v. spoorwegovergang Guisweg)
- Doortrekking A8/A9 mits deze landschappelijk kan worden ingepast

2.5 Vitale natuur

2.5.1 Vitale natuur aan de Zaan

Het leefklimaat in de bebouwde omgeving wordt mede bepaald door de uitstraling van de openbare ruimte. Een schone omgeving met voldoende groen voelt niet alleen prettiger, maar het is ook beter voor de gezondheid. De aanwezigheid van groen stimuleert kinderen tot bewegen. Het percentage kinderen met overgewicht is in wijken met groen circa 15% lagere dan in vergelijkbare wijken zonder groen. Mensen in een groene omgeving bezoeken minder vaak de huisarts. De helaas schaarse groene ruimte in de stad kan vaak gebruikt worden voor meer doelen. Goed beheer van de openbare ruimte vergroot de betrokkenheid van mensen bij hun omgeving. Groen in de openbare ruimte is ook belangrijk voor het vestigingsklimaat; bedrijven vestigen zich graag in een groene omgeving. GroenLinks wil daarom medebeheer van groen in de stad door bewoners en ondernemers stimuleren.

GroenLinks blijft voor binnenstedelijk bouwen zodat de buitengebieden groen blijven, maar wil daarbij groen binnenstedelijk behouden en mogelijk zelfs uitbreiden. Dat is de uitdaging waar wij voor staan. Dubbel grondgebruik kan daarbij behulpzaam zijn evenals slimmer omgaan met de bestaande groene ruimte. Zo kunnen functies gestapeld worden: parken en/of pleinen op parkeergarages of parkeerterreinen (bijvoorbeeld de Burcht in Zaandam leent zich voor een nadere studie), groen op bedrijfspanden, meer bomen en struiken langs doorgaande wegen en op bedrijfsterreinen. Randen van sportterreinen en volkstuincomplexen kunnen meer bij de openbare ruimte worden betrokken. Kleine sportveldjes/trapveldjes in de wijken, delen van openbare groen/plantsoenen in beheer van scholen geven die dat kunnen gebruiken voor praktisch natuuronderwijs. Bij nieuwbouw en herstructurering van wijken kan gedacht worden aan het planten van volwassen bomen en bij de planning van groot onderhoud aan wegen de mogelijkheid van het planten van extra bomen meenemen. Bijvoorbeeld door het opstellen van een groenstructuurplan. Financiering hiervoor kan vooraf geregeld worden door het instellen van een groenfonds en door er in de grondexploitatie rekening mee te houden

Zaanstad ligt in een uniek landschap dat sinds kort behoort tot het nationale landschap Laag Holland. Wij zijn daar trots op. Om voluit te kunnen genieten van het prachtige landschap in onze omgeving is het van belang dat beschermde en waardevolle natuurgebieden op een ecologisch verantwoorde wijze worden ontsloten. Toegang tot natuur en landschap stimuleert ook een zorgvuldig gebruik ervan. Het is het belangrijk dat boeren in staat worden gesteld de natuur en schoonheid van het veenweidelandschap in Laag Holland te behouden en te versterken. Beheersubsidies en stimulering van streekproducten kunnen daarbij behulpzaam zijn.

2.5.2 Programmapunten natuur

- Geen nieuwe bouwlocaties voor woningen, industrie en/of kantoren aanwijzen ten koste van de waardevolle buitengebieden in de Zaanstreek, zoals het Guisveld, de Kalverpolder en het Westzijderveld
- Zaanstad onderschrijft de uitgangspunten en de visie uit het rapport *Toekomst Veenweidengebieden Noord-Hollands Midden*
- Natuurgebieden zoveel mogelijk *natuurvriendelijk* ontsluiten voor recreatie. Te denken valt aan routes voor kano's, roeiboten en elektrische bootjes en fiets- en wandelpaden langs de randen
- Burgers en ondernemers de kans bieden via een aanvraagprocedure gemeentegroen voor hun deur zelf te beheren. De grond blijft wel in eigendom van de gemeente

- Parken en groenstroken in de stad worden zoveel mogelijk met elkaar verbonden. De bestaande verbindingen, die ecologisch belangrijk zijn voor een vitale natuur, worden niet onderbroken door nieuwbouw
- Bevorderen ecologische oevers
- De gemeente bewaakt een strikte naleving van de habitatrictlijn¹
- Verplichting tot herbeplanting van groen als groen is verwijderd
- Bij kap van bomen en struiken wordt het verwijderd hout bij voorkeur gebruikt voor de aanleg van houtwallen ter bevordering van de biodiversiteit
- Lawaaierecreatie en grootschalige commerciële activiteiten passen zeker niet in het veenweidenlandschap. Controle en handhaving van snelheidslimieten op vaarwegen moeten worden geïntensiveerd
- Doorgaande verbindingen door sportparken en volkstuincomplexen
- Bomenbestand uitbreiden en met name meer bomen langs doorgaande wegen
- Instellen van een groenfonds

2.6 Dierenwelzijn

2.6.1 Een diervriendelijke gemeente

Niet alleen mensen wonen in Zaanstad. Er leven ook nog duizenden kippen, koeien, katten, honden en vele andere dieren die niet voor hun eigen belang kunnen opkomen. De laatste jaren hebben zich in Zaanstad diverse problemen voorgedaan rond het dierenwelzijn. De mus en de gierzwaluw zijn bijna verdwenen uit onze gemeente. Het 'probleem' van de ganzen groeit nog steeds. En af en toe moeten er nog steeds voor het vermaak tijgers door brandende hoepels springen in onze gemeente. Gelukkig is er nu de dierenwelzijnsnota. Niettemin blijven er wensen om het dierenleed binnen de gemeentegrenzen zoveel mogelijk te beperken.

2.6.2 Programmapunten dierenwelzijn

- Uitbreiding budget dierenwelzijn
- Werkzaamheden die dieren kunnen verstoren, vinden niet plaats in het voorjaar en in het broedseizoen (1 maart – 1 juli). Dit wordt streng gehandhaafd
- Het politiekorps Zaanstreek-Waterland stelt een 'dierenagent' aan
- Voortzetting nestbeleid van gierzwaluwen en mussen
- Diervriendelijke oplossing overlast van dieren
- Dierenleed moet worden voorkomen en mag niet worden gefaciliteerd. Beter is om circussen uit te nodigen die geen wilde dieren laten optreden
- Het gemeentelijk beleid stimuleert biologische veehouderij, onder meer door voorlichting over de smaak, herkomst en meerwaarde van biologische producten. De gemeentelijke catering serveert biologische producten
- In stand houden en uitbreiden van de biologische markt
- Plezierjacht wordt verboden. Jachtvergunningen worden niet verleend zolang schade aan landbouwgewassen of gevaar voor de volksgezondheid ook op andere manieren kunnen worden voorkomen of hersteld
- Goede vogelopvang in stand houden, bij voorkeur in regionaal verband
- Scholen betrekken bij educatie dierenwelzijn

¹ De habitatrictlijn is een Europese kaderwet om bijzondere gebieden en dieren te beschermen.

3 Samen Werken aan de Zaan

3.1 Inleiding

Met meer dan duizend windmolens en een intensieve scheepsbouw was de Zaanstreek het eerste industriegebied van Europa en misschien wel van de hele wereld. Kleine ondernemingen gebruikten de wind als natuurlijke energiebron. In de traditie van de boeren schilderde men de huizen groen. Een rijke boer mocht zijn boerderij groen schilderen, een minder rijke boer grijs en een arme boer had geen verf. Groen was de kleur van welvaart en rijkdom. Het goede leven aan de Zaan. De kinderen leerden de vaardigheden van de ouderen en namen het werk over. Deze traditie vervloog met de industrialisatie, maar de Zaanse huizen bleven groen. Stoom en elektriciteit kwamen, de kleine bedrijfjes groeiden en zijn nu eigendom van wereldconcerns. De welvaart werd ongelijk verdeeld en de arbeiders werden links. Groen en Links zijn dus onlosmakelijk verbonden met de Zaanstreek. Laten we proberen deze Zaanse traditie hoog te houden door te streven naar welvaart (Groen) waarin solidariteit (Links) met onze omgeving (Groen) en onze medemensen (Links) centraal staat.

3.2 Werken en ondernemen in de Zaanstreek

3.2.1 Creatieve stad aan de Zaan

De economie in Zaanstad verkeerde in een ongunstige situatie. De laatste jaren was er echter een opwaartse trend. Met name de creatieve bedrijven wisten Zaanstad te vinden. Door de economische crisis daalt de werkgelegenheid nu weer, met name in de industrie en transportsector. Vanouds staan er in Zaanstad veel bedrijven die met voedselverwerking te maken hebben. Dat is een relatief gunstige sector in economisch slechtere tijden. De leuze Zaanstad: First in Food wordt steeds bekender. GroenLinks zou dit graag uitgebreid zien naar First in Fair Food, of te wel duurzame productie van gezond (streek)voedsel. Wij zijn blij met het project de Zaanse Proeftuin, waarin het Rijk, de Provincie, Amsterdam en Zaanstad samenwerken om biologisch streekvoedsel te propageren. Ook in de haven is nog veel milieuwinst te maken. GroenLinks blijft zich inzetten voor een creatieve economie met kleine en grote bedrijven: kennis- en adviessector, toerisme, dienstverlening en schone industrie.

3.2.2 Programmapunten werken en ondernemen in de Zaanstreek

- Bevorderen van productie Fair Food in Zaanstad
- Naast First in Food ook Gaan voor Groen: groene bedrijvigheid in sectoren als eurometaal en machinebouw, ook in technische opleidingscentra
- Nieuw kenniscentrum opzetten voor energie uit zon, wind en biomassa
- Project Zaanse Proeftuin uitbreiden
- Biologische markt in stand houden
- Streven naar duurzame havenactiviteiten
- Kleine bedrijvigheid en detailhandel moet in de wijken blijven
- Meer creatieve vrijplaatsen voor (alternatieve) kunstbeoefenaars creëren
- Bevorderen schone, arbeidsintensieve en creatieve bedrijvigheid
- Betere aansluiting van de beroepsopleidingen (mbo en hbo) op de behoefte van (startende) Zaanse bedrijven
- Geen uitbreiding van de zondagsopenstelling van winkels

3.2.3 Toerisme

- Toeristen langer laten verblijven in Zaanstad
- Zaanse Schans aantrekkelijker maken met behoud van het oorspronkelijke idee
- Realiseren van een historische scheepshelling
- VVV-kantoor terug in het centrum van Zaandam
- Overnachtingsplaatsen uitbreiden
- Stimuleren fietsverhuur
- Verbinding tussen Zaanse Schans en centrum Zaandam verbeteren
- Meer fiets- en wandelroutes uitzetten
- Meer promenades en terrassen aan de Zaan

3.1 Onderwijs en jeugd

3.1.1 Kansen vergroten in de onderwijsketen

Onderwijs krijgen is een recht maar onderwijs volgen is een plicht. Onderwijs is van groot belang voor de bestrijding van achterstanden. GroenLinks is voorstander van een sluitende ketenaanpak. Dit betekent enerzijds de zorg voor een goede aansluiting tussen de verschillende opleidingsfasen. Anderzijds gaat het om de zorg voor het binnenboord houden van alle leerlingen tot ze een diploma behalen.

Het blijkt steeds belangrijker om (lees)achterstanden zo vroeg mogelijk weg te werken, omdat zij anders niet meer in te halen zijn. Belangrijke bouwstenen bij deze aanpak zijn: voorschoolse educatie, professioneel geleide peuterspeelzalen, goed geoutilleerde schoolgebouwen, een goed leerling-volg-systeem, vroegtijdige signalering van gedrags- en leerproblemen, schakelklassen om achterstanden weg te werken, anti-spijbel maatregelen en een stevig opvangnetwerk voor vroegtijdige schoolverlaters. De brede school is een concept dat hierin uitstekend past, evenals een krachtige voortzetting van het integrale jeugd- en onderwijsbeleid. De nieuwe instantie Centrum Jong kan daarbij ook meer betrokken worden evenals de jongerenwerkers en het Jongerenloket. Per 1 oktober 2009 is de nieuwe Wet Investeren Jongeren (WIJ) in werking getreden. Middels deze wet kan stevig geïnvesteerd worden om jongeren in de Zaanstreek weerbaar te maken voor toekomstige arbeidsmarktontwikkelingen.

Tweede kans onderwijs moet beschikbaar blijven in Zaanstad en niet geprivatiseerd worden.

3.1.2 Programmapunten onderwijs

- Inzet voor de brede school
- De gemeente blijft zich inzetten voor de voorschoolse opvang
- Prioriteit geven aan achterstand bij leesonderwijs
- Opzetten van schakelklassen voor vmbo scholen
- Iedere jongere behaalt bij voorkeur voor zijn 27ste een startkwalificatie. Er is een stevig vangnetbeleid voor opvang schoolverlaters
- Hogeschool naar Zaanstad halen, liefst op het gebied van de voedselindustrie
- Meer schooltuinen op bereikbare afstand
- De gemeente stimuleert het creëren van stage- en leerplekken en geeft zelf daarbij het voorbeeld
- Via "Contract compliance" afdwingen dat bedrijven die werken voor de gemeente stagiaires in dienst nemen
- Samenwerking Onderwijs en Centrum Jong verbeteren

- Inschakeling van alle ouders als vrijwilligers
- Openbare veiligheid rond scholen verbeteren
- Blijven gaan voor goed onderhouden en adequate schoolgebouwen
- Bestrijding van segregatie in het onderwijs
- Vergroten van de ontwikkelingskansen van leerlingen

3.1.3 Programmapunten jeugd

- Verbetering van speelvoorzieningen en creatieve ontmoetingsplekken
- Jongerencultuur krijgt de ruimte, bijvoorbeeld via het poppodium De Kade, Fluxus en het MUZ-theater
- Reguliere peuterspeelzalen moeten betaalbaar blijven
- Budgetvoorlichting aan jongeren toevoegen aan Jongerenloket
- Jongerenparticipatie op wijk- en gemeenteniveau stimuleren en ondersteunen
- Begeleiden van werkzoekende jongeren
- Jeugd meer inschakelen bij vrijwilligerswerk
- Jongeren mede verantwoordelijk maken voor eigen omgeving
- Opvang zwerfjongeren goed regelen
- Jongerenhuisvesting mogelijk maken in leegstaande bedrijfspanden
- Verslavingspreventie; overlast van verslaving tegengaan
- Buurthuizen en wijkcentra open houden in de zomervakantie
- Jeugdzorg minder afhankelijk maken van de Stadsregio

3.2 Sociale ondersteuning

3.4.1 Samen werken aan werk

Voor een aantal inwoners van onze stad zit het leven financieel al jaren in de knel. Het minimumloon gaat vaak op aan vaste lasten en iets extra's zit er nooit in. De voedselbank blijft een wrang symptoom van toenemende armoede in onze stad.

Zaanstad heeft een sociaal gezicht en GroenLinks wil dat dit zo blijft. Soms kiezen alleenstaande ouders er voor om niet (volledig) beschikbaar te zijn voor betaald werk, omdat de opvoeding van hun jonge kinderen belangrijker is. Wij vinden dat die keuzemogelijkheid er moet zijn en blijven. Mensen die kunnen werken, moeten niet afhankelijk blijven van een uitkering. Begeleiding op maat en op de persoon toegesneden reïntegratieprocessen bieden steun bij het zoeken naar geschikt werk. Een adviserende rol is hierbij weggelegd voor cliëntenraden. Maar we moeten ook realistisch zijn. Er moet wel werk zijn en niet iedereen kan mee in het soms moordende tempo van de betaalde arbeid.

Een toenemend probleem is het gemak waarmee mensen schulden maken. Juist in deze financieel wat mindere tijd is de schuldhulpverlening bitter noodzakelijk, waarbij GroenLinks ook wil inzetten op de preventie daarvan. Op initiatief van GroenLinks is door Zaanstad in 2007 een Armoedemonitor ingevoerd, die eens in de twee jaar wordt toegepast. Deze monitor geeft een goed inzicht in het gemeentelijke armoedebeleid en heeft geleid tot een aantal verbeteringen. Zo is de inkomensgrens van de doelgroep naar 110% van de bijstandsnorm gegaan, zijn door gericht beleid veel meer huishoudens

bereikt die in aanmerking komen voor aanvullende voorzieningen en is het aantal huishoudens met een minimuminkomen met bijna 600 gedaald.

GroenLinks stelt ook voor om in de komende tijd naar het voorbeeld van Breda een gratis budgetadvies aan te bieden voor aanvragers van een bijstandsuitkering. Met behulp van een financiële quickscan kunnen we mensen helpen bij het voorkomen van problematische schulden en in elk geval deze vroegtijdig te signaleren.

3.4.2 Programmapunten sociale ondersteuning

- Weerbaarheid van bewoners verhogen, denk aan kennis en spreiding van inkomen en macht
- Gemeentelijke voorzieningen optrekken tot 120% van het minimumloon
- Het woord allochtoon vervangen door nieuwe Nederlander
- Sportsubsidie voor kinderen uit minima gezinnen, even als aanschaf computer, internet verbinding en culturele activiteiten
- Preventie bij schuldhulpverlening bevorderen
- Betere aansturing en efficiëntie bij Baanstede bewerkstelligen
- Reïntegratie beter afstemmen op de cliënten en meer begeleiden
- Anti-discriminatiebeleid controleren en indien nodig aanscherpen
- Integratie en inburgering bevorderen
- De Armoedemonitor tweejaarlijks uitvoeren en op basis van de uitkomsten het armoedebeleid verbeteren
- Aanvragers van een bijstandsuitkering krijgen gratis een financiële quickscan aangeboden om problematische schulden te voorkomen

3.3 Zorg en Welzijnswerk

3.3.1 Zorg voor elkaar

Op 1 januari 2007 is de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) ingevoerd. Door de WMO zijn gemeenten verantwoordelijk geworden voor 'samenhangend lokaal beleid om participatie van alle burgers mogelijk te maken en te bevorderen'. Een belangrijk doel van de WMO is om er enerzijds voor te zorgen dat mensen – oud en jong, gehandicapt en niet-gehandicapt, mét en zonder problemen – meer dan zij nu doen, voor zichzelf zorgen en elkaar ondersteunen. Anderzijds moet de gemeente ervoor gaan zorgen dat mensen die op eigen kracht onvoldoende kunnen participeren ondersteuning krijgen. Deze ondersteuning moet er bijvoorbeeld toe bijdragen dat ouderen die hulpbehoevend zijn langer thuis kunnen blijven wonen.

De invoering van de WMO in Zaanstad is redelijk goed verlopen. Er blijven wel wat aandachtspunten over. De marktwerking in de thuiszorg heeft er aanvankelijk toe geleid dat de aandacht meer naar de prijs dan naar de kwaliteit is gegaan. Dat dient bij de volgende aanbesteding gecorrigeerd te worden. Mede daardoor zullen de kosten voor de thuiszorg in de komende periode oplopen met als risico dat sommige voorzieningen kunnen wegvallen. GroenLinks geeft de voorkeur aan een eigen bijdrage naar draagkracht voor bepaalde voorzieningen. Ook dient de coördinatie tussen de verschillende instanties nog verbeterd worden. Met de aanpassing van de AWBZ is sommige zorg, zoals bijvoorbeeld bij beginnende dementie, wegvallen. GroenLinks vindt dat de gemeente deze zorg over moet nemen.

In Zaanstad was het buurthuiswerk opnieuw in een groot veranderingsproces betrokken. Buurthuizen werden gesloten. Voor GroenLinks zijn er grenzen aan de bezuinigingen. Gemeenschapsgebouwen zijn en blijven van groot belang voor de sociale samenhang in een wijk. Zij kunnen een plek bieden aan de hangjongeren en de eenzaamheid van veel ouderen verlichten. Marktpartijen kunnen daarbij een waardevolle bijdrage leveren. In dit verband hebben we veel waardering voor de maatschappelijke betrokkenheid van burgers en woningbouwcorporaties die hebben geleid tot de doorstart

van enkele buurtcentra. De politiek heeft echter ook een eigen verantwoordelijkheid voor het goede maatschappelijke leven aan de Zaan: een evenwichtige verdeling van toegankelijke buurtcentra door de gehele stad. Dit is bij uitstek een gemeentelijke verdelingstaak die niet kan worden overgelaten aan individuele maatschappelijke organisaties.

3.3.2 Programmapunten zorg en welzijnswerk

- Dienstverlenende organisaties moeten samenwerken en waar mogelijk integreren
- Individuele voorzieningen vergoeden naar draagkracht
- Betere voorlichting over de WMO
- Aandacht voor mantelzorg en vrijwilligers
- Stimuleren van ontmoetingsplaatsen zoals buurthuizen die ook in het weekend open zijn
- Controle op goede uitvoering van het WVG vervoer
- Meerjarenafspraken realiseren voor de gesubsidieerde instellingen
- Capaciteit Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld uitbreiden
- Voorzieningen voor daklozen treffen
- Betere opvang en begeleiding ex-gedetineerden
- Meer aandacht voor slachtoffers van mensenhandel

3.4 Gemeentelijke financiën

3.4.1 Zaanstad: duurzaam en betaalbaar

GroenLinks vindt het heel belangrijk dat gemeenten voldoende middelen behouden om eigen keuzes te kunnen maken voor het lokale beleid. Gevreesd moet worden dat door de financiële crisis het rijk de komende jaren fors wil korten op de Algemene Uitkering (A.U.) en de specifieke doeluitkeringen. Verder legt het rijk de financiële verantwoordelijkheid en risico's voor steeds meer taken bij de gemeente: sociale voorzieningen, werkgelegenheid en integratie, maatschappelijke ondersteuning, enz. Mede hierom moeten gemeenten zelf belastingen kunnen blijven innen. Dat staat ook in het Handvest voor lokale autonomie van de Europese Unie. Wel vinden wij dat de gemeentelijke heffingen zo min mogelijk verhoogd mogen worden. Waarbij de rijksten de zwaarste lasten moeten dragen.

GroenLinks staat voor een solide begrotingsbeleid. Wij staan achter de doelstelling om investeringen zo te sturen dat het totaal aan kapitaallasten niet meer dan 10% van de begroting bedraagt. Mede door de financiële crisis vraagt dat om heldere keuzes bij investeringen. Publieke voorzieningen voor onderwijs, sport en klimaatverbetering staan daarbij voorop. GroenLinks vindt dat de gemeente volledig duurzaam moet inkopen met veel aandacht voor Fair Trade producten.

De subsidieafhankelijke instellingen zoals Welsaen, de SMD, de Bieb, Fluxus, de Kade, de Fabriek, het Zaantheater, e.d. moeten meerjarige zekerheid krijgen. Het huidige beleid is te ongewis. Bij het stellen van scherpe prestatie eisen in de meerjarige plannen moet geborgd worden dat instellingen in staat worden gesteld het aanbod actief aan te passen aan een veranderde vraag.

Het verdienvermogen van het Grondbedrijf is van groot belang. Daartoe is een actief en sturend beleid nodig. De invoering van een beperkte methode van erfpacht is wenselijk om speculatie door projectontwikkelaars tegen te gaan. GroenLinks heeft zich verzet en blijft zich verzetten tegen de verkoop van strategische grondposities.

De opbrengsten uit de verkoop van de NUON-aandelen worden belegd in een lokaal fonds voor duurzame energie en deels gebruikt voor het wegwerken van de grote achterstand in het onderhoud van de openbare ruimte.

Zaanstad besteedt teveel geld aan het tijdelijk inhuren van personeel. Dit bedrag moet in de komende periode teruggebracht worden tot 15% van de totale

personeelslasten. Wij geven de voorkeur aan eigen personeel (is goedkoper) en goede scholing om een flexibele inzet mogelijk te maken.

De uitgaven van Zaanstad dienen transparant en controleerbaar te zijn. Dat geldt ook voor de declaraties van bestuurders en de fractievergoedingen. Gezien de complexe financiële transacties die de kredietcrisis in gang hebben gezet, dient Zaanstad zich te onthouden van handel in risicovolle financiële producten. Overtollige middelen worden zoveel mogelijk duurzaam weggezet bij banken als ASN en Triodos.

3.4.2 Programmapunten gemeentelijke financiën

- De stijging van de lokale lasten wordt zoveel mogelijk beperkt
- Afvalstoffenheffing op basis van de hoeveelheid afval (DIFTAR-systeem) is rechtvaardiger en beter voor het milieu
- De begroting dient evenwichtig en sluitend te zijn
- Zaanstad zoekt samenwerking met andere gemeenten om op het terrein van inkoop en subsidies efficiencyvoordelen te behalen
- Zaanstad ontwikkelt een ambitieus duurzaam inkoop- en aanbestedingsbeleid met voorkeur voor Fair Trade producten
- De gemeente brengt het inhuren van extern personeel terug naar 15% van de personeelslasten in de komende periode. Ingezet wordt op zoveel mogelijk eigen personeel en scholing van de medewerkers
- Beperking van de investeringen. Voor zover we kunnen investeren staan publieke voorzieningen voor onderwijs, sport en klimaatverbetering daarbij voorop
- Erfpacht selectief toepassen om speculatie door projectontwikkelaars tegen te gaan
- Met subsidieafhankelijk instellingen worden meerjarige - voor elk van de instellingen haalbare - afspraken gemaakt over de hoogte van de subsidie
- De opbrengst van de NUON-aandelen wordt (tijdelijk) belegd in een lokaal fonds voor duurzame energie en mede gebruikt voor het wegwerken van de grote achterstand in het onderhoud van de openbare ruimte
- Zaanstad handelt niet in financieel risicovolle producten
- Overtollige middelen worden zoveel mogelijk duurzaam belegd bij banken als ASN en Triodos

3.4.3 Publieke dienstverlening

- Blijvend een hulpsecretarie in Zaanstad Noord.
- Bredere openstelling van de loketten van het gemeentehuis.
- Betere voorlichting over en versnelling digitale dienstverlening.
- Voldoende persoonsbescherming

4 Samen Leven aan de Zaan

4.1 Inleiding

Om prettig samen te leven is een openbaar bestuur nodig dat het algemeen belang dient. Goed openbaar bestuur verschaft toegankelijke en kwalitatief hoogwaardige publieke voorzieningen, en stimuleert ontplooiing, gemeenschapszin en sociale verbondenheid van vrije burgers. In dit hoofdstuk geven wij nader invulling aan het goede *samenleven*.

4.2 Democratische vernieuwing in Zaanstad

4.2.1 Burgerparticipatie om maatschappelijke problemen op te lossen

De kloof tussen de burgers en de politiek is te groot. Ons bestuurlijk bestel past niet goed meer bij de huidige geëmancipeerde burger, die meer wil dan eens in de vier jaar naar de stembus. GroenLinks bepleit een open en (inter)actieve democratie waarin burgers meer ruimte en mogelijkheden krijgen om zelf verantwoordelijkheid te nemen voor publieke belangen.

Op gemeentelijk niveau zijn wij voor meer inspraak en medezeggenschap van burgers over bestuurlijke zaken die hun directe levenssfeer en belangen raken. Het is belangrijk om de burger optimaal bij de besluitvorming te betrekken. Deze burgerparticipatie in de democratische besluitvorming kan gestalte krijgen via inspraak of informatieverstrekking in het Zaans Beraad, in bewonersvergaderingen, wijkoverlegorganen en in andere fora zoals zorg- en welzijnsinstellingen, schoolbesturen, ondernemersverenigingen en woningcorporaties. Bij de ontwikkeling van grote plannen worden belanghebbenden bij voorkeur vanaf het begin actief betrokken.

Door democratische vernieuwingen zoals een burgerinitiatief en een raadgevend of correctief referendum kunnen burgers meer invloed uitoefenen op de agenda en de besluitvorming van de gemeenteraad. Het dualisme, dat scheiding brengt tussen Bestuur en Gemeenteraad, zou nog beter uit de verf kunnen komen bijvoorbeeld in een betere kaderstelling door de raad.

Ook zou de vorming van de Stadsregio democratischer tot stand kunnen komen. Bijvoorbeeld door rechtstreekse verkiezingen voor de leden van de Regioraad. De noodzaak is er. De Stadsregio is een bestuurlijk samenwerkingsorgaan van alle gemeenten in de regio. Zaanstad maakt deel uit van deze Stadsregio en merkt er ook steeds meer van. Denk bijvoorbeeld aan het Noordzeekanaal gebied. De containeroverslag op de Ceresterminal geeft geluidsoverlast in Westzaan-Zuid, de benzine dampen en kolenstof waaien meestal over ons grondgebied. De mogelijke nieuwe zeesluis bij IJmuiden geeft kansen 'economisch' en bedreigingen (milieu) voor onze stad. GroenLinks is tegen een tweede zeesluis. Er zijn ook mogelijkheden voor overslag buitengaats.

De Wijkmeerpolder ligt op ons grondgebied maar anderen hebben daar ook zo hun ideeën over. GroenLinks vindt dat de Wijkmeerpolder niet bebouwd mag worden.

De Stadsregio neemt beslissingen op het gebied van de Jeugdzorg, de mobiliteit, verkeer over weg, spoor en water. GroenLinks is voor nieuwe OV-verbindingen tussen Zaandam en Amsterdam-Noord. De proef met de OV-verbinding met een boot over het Noordzeekanaal naar Amsterdam moet een serieuze kans krijgen. De aanleg van de 2^e Coentunnel en de mogelijke doortrekking van de A8 naar de A9 zal voor meer verkeer zorgen. In dit licht wil GroenLinks locatiestudies laten maken voor OV-overstappunten in onze streek.

Wat willen wij met de haven, waar in de regio willen wij woningbouw en bedrijfsterreinen, hoe beschermen wij het landschap, hoe organiseren en moderniseren

wij de Jeugdzorg. Onze inzet in de Stadsregio is een positief-kritische met als kernthema werken aan een Groene en sociale Metropool.

4.2.2 Programmapunten democratische vernieuwing

- Belanghebbenden worden van begin af aan betrokken bij grote projecten in de gemeente (beginspraak)
- Beleidsvorming ontstaat door interactieve processen
- De gemeente reserveert jaarlijks een budget voor het houden van een referendum
- De gemeente stimuleert burgerinitiatieven
- Het dualisme wordt waar nodig versterkt
- Bij gemeenteraadsverkiezingen worden op een elektronische stemwijzer of kieswijzer alle programma's gezet van de deelnemende politieke partijen
- Democratisch gehalte van de Stadsregio verhogen

4.2.3 Communicatie

Bij het betrekken van de burger is een goede communicatie van niet te onderschatten belang. GroenLinks is altijd voorstander een voorstander geweest van open en heldere communicatie. In dat verband zijn wij blij dat de raadsvergaderingen nu live zijn te volgen. Ook de commissievergaderingen van het Zaanstad Beraad zouden wij graag live uitgezonden willen zien. Om de burger zo veel mogelijk visueel te betrekken bij het besluitvormingsproces achten wij een vorm van lokale televisie onontbeerlijk. Wanneer de communicatie met bepaalde bewonersgroepen is vastgelopen kan een mediationtraject ingegaan worden.

4.2.4 Programmapunten communicatie

- Oprichting van een lokaal televisiestation in een financieel haalbare vorm
- Meer voorlichting aan bewoners en belangengroeperingen over de mogelijkheden van het Zaanstad Beraad
- Meer vergaderingen van het Zaanstad Beraad op locatie

4.3 Leefbare wijken en openbare ruimte

4.3.1 Leefbaarheid onder druk van individualisering

De individualisering van de samenleving staat vaak op gespannen voet met de wens buurten en wijken veilig en leefbaar te houden. Traditionele ontmoetingsplaatsen zoals het buurthuis, de buurtsuper en het postkantoor zijn er niet meer of worden bedreigd in hun voortbestaan. Het verdwijnen van deze dagelijkse ontmoetingsplaatsen versterkt de voortgaande individualisering. Verantwoordelijkheid voor *gemeenschappelijke* belangen is uitbesteed aan de overheid of rust op de schouders van een steeds kleiner groepje vrijwilligers. Deze trends zetten tezamen de sociale samenhang en leefbaarheid in de buurt steeds verder onder druk, hetgeen onder meer tot uiting komt in een groeiende angst voor vreemde culturen en criminaliteit. Tegen overlast van allerlei groepen moet strenger gehandhaafd worden.

Neerwaartse ontwikkelingen kunnen echter ook worden gekeerd. Een flinke opknopbeurt bijvoorbeeld kan de leefbaarheid in oude wijken sterk verbeteren. Renovatie van bestaande gebouwen en nieuwe voorzieningen zoals een kinderspeelplaats en een aantrekkelijk plantsoen met mooie bomen en struiken, kunnen de wijk een behoorlijke

kwaliteitsimpuls geven. Evenals het creëren van ontmoetingsplaatsen in de buurt, zoals bijvoorbeeld een koffiepunt in de supermarkt. Individualisering en vergrijzing veroorzaken veel eenzaamheid.

De instelling in sommige wijken van woonservicewijken en buurthulpcentrales is een goede ontwikkeling. GroenLinks zou graag in alle wijken dergelijke instellingen zien.

4.3.2 Programmapunten leefbare wijken

Om tegen deze achtergrond de leefbaarheid en sociale veiligheid van wijken en buurten weer te versterken kiest GroenLinks voor:

- Leefbare wijken met voorzieningen en plekken voor ontmoeting
- Meer jongerenwerkers, straathoekwerk, jongerenregisseurs en hangplekken voor de jeugd
- De wijkmanagers zijn coördinerende wijkregisseurs die gesteund worden door en verankerd zijn in de ambtelijke organisatie
- Uitbreiding van portiek- en straatportiers
- Meer speelplekken voor verschillende leeftijdsgroepen
- Meer contacten tussen jong en oud
- Relatie verbeteren met de verschillende wijkvergaderingen
- Uitbreiden van woonservicewijken en buurthulpcentrales
- Wijkgebonden volwassenen educatie

4.3.3 Programmapunten openbare ruimte

- Plaatsen van zoveel mogelijk ondergrondse containers
- Scholen inschakelen bij opruimen van zwerfvuil
- Besparing op verlichting in de openbare ruimte
- Zo min mogelijk groen opofferen aan parkeerruimte
- Herplantverplichting bomen invoeren en naleven
- Aanblik/sfeer in openbare ruimte vergroenen door forse uitbreiding bomenbestand
- Tegengaan betegeling tuinen door betere voorlichting

4.4 Sport en recreatie

4.4.1 Sport voor iedereen in de buurt

Sport en bewegen draagt bij aan een actieve en gezonde leefstijl, maar is ook goed voor de sociale cohesie, daarom vindt GroenLinks sport belangrijk. GroenLinks vindt dat sport gestimuleerd moet worden onder de burgers. Sportverenigingen zijn maatschappelijke ondernemingen en vanuit dat oogpunt een belangrijke partner voor sport en bewegen.

Met hun kennis en materialen kunnen zij zich inzetten voor activiteiten op brede scholen en Buurt-Onderwijs-Sport. Van de sportverenigingen wordt dus veel verwacht en zij moeten ook aan steeds meer regels voldoen. GroenLinks vindt het terecht dat de verenigingen subsidie krijgen in verhouding met het aantal activiteiten dat zij ontplooiën. Ook zijn de sportverenigingen onderbemenst, hierdoor hebben de verenigingen het zwaar waardoor zij hun functie niet volledig kunnen vervullen. Het betrekken van nieuwe Nederlanders bij de sportactiviteiten van hun kinderen gaat niet van een leien dakje. Wat kan daaraan gedaan worden? GroenLinks wil dat de sportverenigingen meer ondersteund moeten worden door aan de verenigingen deskundig advies en scholing te geven. Er moeten ook zo snel mogelijk combifunctionarissen komen in Zaanstad.

Er is in Zaanstad genoeg jong sporttalent dat gestimuleerd moet worden om betere prestaties te kunnen leveren. Dit soort talent kan een voorbeeld zijn voor de jeugd om gemotiveerd bezig te zijn met sport.

Zaanstad is trots op de van Dam tot Dam loop, het grootste hardloopevenement in de wereld. In dit verband zouden wij het toejuichen dat als de Olympische Spelen in 2028 naar Amsterdam komen, er een marathon via Zaanstad gelopen wordt.

GroenLinks wil dat er meer aandacht wordt gegeven aan aangepaste sport. Steeds meer mensen hebben chronische aandoeningen waar door sport en bewegen moeilijk wordt. Voor deze mensen is sport en bewegen belangrijk om zo lang mogelijk te blijven functioneren en participeren in de samenleving.

Kleine en grote sportclubs moeten voor GroenLinks naast elkaar kunnen bestaan. Vooral in dorpsgemeenschappen zoals Assendelft en Westzaan vervullen de eigen sportclubs een belangrijke rol. In sommige situaties is het denkbaar dat clubs samengaan zodat betere voorzieningen verkregen kunnen worden. Maar bij voorkeur gebeurt dat vrijwillig en op eigen initiatief. De grotere sportaccommodaties behoeven een forse verbetering. Begonnen is met Zaanstad-Noord, daarna volgen Zaanstad-Midden en Zaanstad-Zuid. Ook verschillende zwembaden zijn aan verbetering of vernieuwing toe. Dat alles vraagt forse investeringen.

4.4.2 Programmapunten sport en recreatie

- Breedtesport verdient de meeste aandacht, zowel georganiseerd als ongeorganiseerd
- Er moeten in Zaanstad accommodaties aanwezig zijn waar topsport bedreven kan worden en waar wedstrijden op landelijk niveau kunnen plaatsvinden
- Voldoende begeleiding voor sporttalenten die verder kunnen en willen groeien. Nieuwe accommodaties geschikt maken voor topsport
- Kleine en grote verenigingen kunnen beide bestaansrecht hebben. Fusies op basis van vrijwilligheid en eigen initiatief
- Het sportsubsidiebeleid gaat niet louter uit van kwantiteit, maar ook van sociale en kwalitatieve aspecten zoals de verscheidenheid aan verenigingen en voorzieningen
- Extra subsidie voor de jeugdschaatssport zolang buiten de Zaanstreek getraind moet worden. GroenLinks is voor een regionale kunstijsbaan, maar bouwt die niet alleen
- Opknappen sporthallen
- Uitbreiden van schoolzwemmen
- Sportvoorzieningen voor mensen met een lichamelijke of een verstandelijke handicap worden uitgebreid. Betrek daarbij de brede school
- Nieuw Zwembad in Zaanstad-Noord
- Behoud van de sportpas
- Meer sporttoestellen voor ouderen in parken

4.5 Zaanstad wereldstad

4.5.1 Integratie, een humaan asielbeleid en internationale stedencontacten

Het is belangrijk dat nieuwe Nederlanders integreren. De gemeente biedt stageplekken aan, zowel voor nieuwkomers als voor oudkomers. Werkgevers moeten gestimuleerd worden om een meer divers personeelsbestand op te bouwen. De gemeente dient daarbij een voorbeeldfunctie te vervullen. Uitsluiting van nieuwe Nederlanders bij disco's en andere uitgaansgelegenheden is uit den boze. GroenLinks is voorstander van een multiculturele samenleving en keert zich tegen het 'wij-zij-denken' langs etnische en religieuze lijnen.

Het is ook belangrijk dat wij ons realiseren hoe goed wij het hebben in vergelijking met vele landen waar oorlog, honger en schending van mensenrechten heersen. GroenLinks vindt dat vluchtelingen recht hebben op een respectvolle behan-

deling en een humaan asielbeleid. Het zonder meer op straat zetten van (uitgeprocedeerde) asielzoekers wijzen wij af. Dat dwingt mensen en gezinnen tot een zwervend bestaan in de illegaliteit. Noodopvang blijft noodzakelijk voor asielzoekers die nog een procedure doorlopen, maar geen recht hebben op opvang.

Zaanstad wordt een Millenniumgemeente en maakt heldere keuzes uit de millenniumdoelstellingen en bevordert initiatieven uit de derde wereld.

De internationale stedencontacten moeten opnieuw bekeken worden. GroenLinks is een enthousiast voorstander van goede contacten met steden in Oost-Europa, in de landen rond de Middellandse Zee, in Suriname en met name ook in de derde wereld.

Door integratie, een humaan asielbeleid en internationale stedencontacten willen we inhoud geven aan ons Zaanse wereldburgerschap.

4.5.2 Programmapunten Zaanstad wereldstad

- GroenLinks wijst gedwongen spreiding van mensen over wijken en scholen af
- De gemeente vervult een voorbeeldfunctie en streeft er naar om ten minste 15% nieuwe Nederlanders in dienst te hebben
- Racistisch toelatingsbeleid in cafés en discotheken wordt keihard aangepakt
- GroenLinks wil niet dat uitgeprocedeerde asielzoekers in gevangenissen in Zaanstad worden geplaatst.
- Zaanstad werkt niet mee aan uitzettingen als onduidelijk is wat er met de betrokkenen zal gebeuren
- GroenLinks wil dat de detentiepontons zo spoedig mogelijk verdwijnen uit Zaanstad
- Zaanstad is een Millenniumgemeente en zet zich in voor de doelen die daarbij horen
- Zaanstad wil internationale stedencontacten, bij voorkeur met een stad in de derde wereld

4.6 Kunst, cultuur en monumenten

4.6.1 Zaanse kunst en cultuur verrijken het leven

Kunst en cultuur kennen vele verschijningsvormen en zijn een onlosmakelijk deel van het leven. GroenLinks vindt het uitermate belangrijk dat er een gevarieerd cultuuraanbod in Zaanstad is, met name voor de jeugd. Zaanstad verdient een cultuurleven dat past bij een middelgrote stad. Het feit dat Zaanstad vlakbij Amsterdam ligt, mag geen verschraling met zich meebrengen. Het cultuuraanbod mag wat ons betreft verder worden uitgebreid, bijvoorbeeld in de Synagoge, de Burcht en op het Hembrugterrein.

GroenLinks wil de creativiteit van Zaanstad benutten om dit te bewerkstelligen. En het zou volgens GroenLinks ook een mooi idee zijn om bijvoorbeeld De Parade of een soortgelijk evenement naar Zaanstad te halen. Het Hembrugterrein is hiervoor een mooie locatie. GroenLinks wil de initiatieven die in de afgelopen periode zijn genomen op dit terrein, zoals Smaakexplosie en het Festival graag de ruimte bieden zich verder te ontwikkelen.

Om het aanbod en de wisselwerking van cultuur te vergroten is GroenLinks voorstander van de bouw van een cultuurhuis, waar vele instellingen op het gebied van cultuur in gehuisvest kunnen worden. Dit zou tevens een oplossing bieden voor de vele amateurverenigingen die grote moeite hebben om betaalbare zalen te vinden voor hun repetities en uitvoeringen. De locatie van een dergelijk cultuurhuis zou niet ver van het centrum dienen te liggen en natuurlijk goed bereikbaar zijn voor het openbaar vervoer.

GroenLinks vindt dat de Bieb een grote rol speelt bij de leesbevordering en wil geen verdere verschraving van het aantal filialen. De Biebboot kan door zijn innovatief en milieuvriendelijk concept grote aantrekkingskracht uitoefenen op een wijder publiek. GroenLinks ziet daarom de Biebboot graag daarom zo gauw mogelijk in de vaart.

Zaanstad kent verder een rijk en prachtig cultuurhistorisch erfgoed waar elke Zaananker trots op kan zijn. GroenLinks is voor vergroting en verbetering van de toegankelijkheid van het Zaanse cultuurhistorische erfgoed, vooral langs de Zaan.

4.6.2 Programmapunten kunst, cultuur en monumenten

- Begin bouw nieuw cultuurhuis in Zaandam
- Zorgen dat er minstens in Zaanstad blijven: theater, muziekschool, poppodium en filmhuis
- Culturele evenementen voor jongeren steunen en uitbreiden
- Ontwikkeling van het Hembrugterrein tot een creatief en multifunctioneel werkterrein
- Historische monumenten behouden en opknappen
- Cultuurroutes aanleggen
- Amateurkunst faciliteren
- Bezoek Zaanse musea stimuleren
- Biebboot in gebruik nemen
- Ondersteuning van de Grote Weiver als broedplaats voor cultuur in Zaanstad-Noord

4.7 Openbare orde en veiligheid

4.7.1 Een optimale mix van preventie en repressie

Bij veiligheid gaat het om de objectieve en de subjectieve veiligheidsbeleving. Met andere woorden: het gaat enerzijds om de concrete cijfers en anderzijds om de mate waarin mensen zich veilig voelen. GroenLinks is van mening dat de aandacht primair uit moet gaan naar preventie, naar het voorkómen van crimineel gedrag en vandalisme, onder meer door verbetering van onderwijs, jeugdzorg en werkgelegenheidsbeleid. Maar preventie betekent ook verbetering van de verkeersveiligheid en brandveiligheid van openbare ruimtes en bevordering van de sociale veiligheid bij nieuwbouw- en herstructureringsprojecten. Preventie is echter niet het enige antwoord op veiligheidsproblemen. Bij het streven naar een veilige samenleving is het altijd zoeken naar een optimale mix tussen preventie en gerichte en effectieve repressie. Daarbij moet een goed evenwicht gezocht worden met de bescherming van privacy, waar GroenLinks een groot voorstander van is.

Wel willen wij ons allemaal beschermd weten door een efficiënt opererende brandweer. Zaanstad heeft met haar specifieke ligging, langgerekt met veel buitengebied, en gemengd wonen en werken een specifiek op deze eigenschappen toegerust brandweerkorps nodig. Daarin is zeker plaats voor vrijwilligers ter ondersteuning van de beroepsbrandweer. De kosten daarvan dienen echter wel transparant te zijn.

De opsporing en vervolging van drugsbendes verstopt het justitieel apparaat en staat niet in verhouding tot de gezondheidsrisico's van softdrugs. GroenLinks is daarom voorstander van de legalisering van softdrugs. Wij denken ook niet dat vroegere sluitingstijden het alcoholmisbruik onder jongeren kunnen inperken. Daar is vooral voorlichting thuis en op school voor nodig.

4.7.2 Programmapunten openbare orde en veiligheid

- Geen verdere uitbreiding cameratoezicht
- Bij centralisatie brandweer geen bouw nieuwe kazernes

- Goede uitvoering en evaluatie van het tijdelijk huisverbod
- Legalisering van softdrugs. De gemeente Zaanstad start een experiment met gereguleerde wietteelt
- Aanpak groeiend alcoholmisbruik onder jongeren tot 18 jaar door meer voorlichting
- Streven naar vrije sluitingstijden voor de horeca

Afkortingenlijst

A.U.	Algemene uitkering van het Rijk
ASHG	Algemeen Steunpunt Huiselijk Geweld
ASN	Algemene Spaarbank voor Nederland
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
BKZ	Betaalbare Koopwoningen in Zaanstad
CROS	Commissie Regionaal Overleg Schiphol
DIFTAR	geDIFferentieerde TARifering
hbo	hoger beroepsonderwijs
KLM	Koninklijke Luchtvaart Maatschappij
KMZ	Kontakt Milieubeheer Zaanstreek
mbo	middelbaar beroepsonderwijs
OV	Openbaar Vervoer
SMD	Sociaal Maatschappelijke Dienst
vmbo	voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs
VNG	Vereniging van Nederlandse Gemeenten
WIJ	Wet Investeren Jongeren

WMO	Wet Maatschappelijke Ontwikkeling
ZEK	Zaanse Energie Koöperatie
ZMC	Zaans Medisch Centrum
ZNMC	Zaans Natuur- en MilieuCentrum
ZVVP	Zaans Verkeers- en VervoersPlan

Colofon

Tekst

Kees van den Berg, Bert Boer, Marc Buitter, Dirk de Hen, Sevinç Kük, Robert Linnekamp en Romkje Mathkor

Eindredactie

Paul Laport

Uitgave

Partijbestuur GroenLinksZaanstad

Postbus 359

1500 EJ ZAANDAM

bestuur@groenlinkszaanstad.nl

www.groenlinkszaanstad.nl

oktober 2009